

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 460/2021
28.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Бате Цветковића, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. у вези става 1. у вези члана 24. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Предрага Стефановића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу Кж1 242/20 од 16.11.2020. године и Апелационог суда у Нишу Кж3 3/2021 од 18.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 28.04.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Предрага Стефановића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу Кж1 242/20 од 16.11.2020. године и Апелационог суда у Нишу Кж3 3/2021 од 18.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу 10К.бр.1018/18 од 05.04.2019. године окривљени АА је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 2. у вези става 1. КЗ. Одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда и да ће о истима суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 242/20 од 16.11.2020. године усвојена је жалба Основног јавног тужиоца у Нишу и преиначена је пресуда Основног суда у Нишу 10К.бр.1018/18 од 05.04.2019. године, тако што је Виши суд у Нишу окривљеног АА огласио кривим због извршења кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. у вези става 1. у вези члана 24. став 1. КЗ и осудио га је на казну затвора у трајању од 4 (четири) месеца која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, с тим што окривљени током извршења казне затвора не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању

до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног АА, па је окривљени обавезан да на име судског паушала плати Вишем суду у Нишу износ од 10.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, док ће посебно решење о висини осталих трошкова кривичног поступка донети првостепени суд. Оштећени ББ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Нишу КжЗ 3/2021 од 18.02.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и потврђена је пресуда Вишег суда у Нишу Кж1 242/20 од 16.11.2020. године.

Бранилац окривљеног АА - адвокат Предраг Стефановић поднео је захтев за заштиту законитости само против пресуда Вишег суда у Нишу Кж1 242/20 од 16.11.2020. године и Апелационог суда у Нишу КжЗ 3/2021 од 18.02.2021. године, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да преиначи пресуде Вишег суда у Нишу Кж1 242/20 од 16.11.2020. године и Апелационог суда у Нишу КжЗ 3/2021 од 18.02.2021. године тако што ће одбити жалбу Основног јавног тужиоца у Нишу и потврдити првостепену ослобађајућу пресуду Основног суда у Нишу 10К.бр.1018/18 од 05.04.2019. године или да укине наведене пресуде и предмет врати другостепеном суду на поновно поступање и одлуку или да укине само пресуду Апелационог суда у Нишу КжЗ 3/2021 од 18.02.2021. године и предмет врати суду трећег степена на поновно поступање и одлуку.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да дело за које је окривљени оглашен кривим и осуђен није кривично дело, из разлога јер на страни окривљеног нема кривице из члана 22. став 1. КЗ пошто је окривљени радње описане у изреци пресуде извршио у стању неурачунљивости, те имајући при томе у виду да у конкретном случају по ставу браниоца нема услова нити чињеничног основа за примену института скривљене неурачунљивости из члана 24. став 1. КЗ (*actiones liberae in causa*) јер у тренутку непосредно пре него што је окривљени сам себе довео у стање неурачунљивости употребом алкохола, код њега није постојао умишљај у односу на тачно и прецизно одређене радње извршења кривичног дела лака телесна повреда из

члана 122. став 2. у вези става 1. КЗ описаног у изреци пресуде и у односу на тачно одређену последицу, а које дело је окривљени касније извршио у стању неурачунљивости. По ставу браниоца за постојање у радњама окривљеног обележја предметног кривичног дела није довољно само постојање свести код окривљеног да може довођењем себе у стање неурачунљивости услед употребе алкохола учинити неко кривично дело из групе кривичних дела против живота и тела и да на то пристаје, већ је неопходно да код окривљеног у тренутку непосредно пре него што је сам себе довео у стање неурачунљивости постоји свест и хтење да изврши баш предметно кривично дело за које је оглашен кривим.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, суд постојање повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП везано за то да ли је кривични закон повређен по питању да ли је дело за које се окривљени гони кривично дело, оцењује из чињеница утврђених у изреци побијане правноснажне пресуде, а не из разлога датих у образложењима побијаних пресуда.

Одредбом члана 24. став 1. Кривичног законика, којом је ближе одређен институт скривљене неурачунљивости (*actiones liberae in causa*), је прописано да се кривица учиниоца кривичног дела који се употребом алкохола, дрога или на други начин довео у стање у којем није могао да схвати значај свог дела или да управља својим поступцима утврђује према времену непосредно пре довођења у такво стање.

Имајући у виду напред изнето, те имајући при томе у виду да је у чињеничном опису кривичног дела утврђеном у изреци побијане правноснажне пресуде наведено да је окривљени АА „... у неурачунљивом стању у које је сам себе довео употребом алкохола, иако је пре почетка конзумирања алкохола био у стању да схвати значај свог дела и управља својим поступцима, ... лако телесно повредио оштећеног ББ ..., тако што је оштећеног три пута убо ножем ..., иако је пре него што је себе довео у стање неурачунљивости био урачунљив и био свестан могућности да у таквом стању може да изврши кривично дело, његове забрањености и противправности, па је на то пристао“, а у време, месту и на начин ближе описаном у изреци пресуде, то, по оцени Врховног касационог суда, јасно и недвосмислено произилази да се у конкретном случају у радњама окривљеног АА стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. у вези става 1. у вези члана 24. став 1. КЗ за које је он правноснажно оглашен кривим.

Дакле, како из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци побијане правноснажне пресуде јасно произилази да је окривљени у неурачунљивом стању, ножем лако телесно повредио оштећеног, при чему је у времену непосредно пре него што је употребом алкохола сам себе довео у стање неурачунљивости био урачунљив (у стању да схвати значај свог дела и управља својим поступцима), свестан да у таквом стању може да изврши кривично дело и пристао на његово извршење, свестан његове забрањености и противправности, па како се свест и пристанак могу односити само на конкретно кривично дело, то су по налажењу Врховног касационог суда правилно

нижестепени судови у побијаним пресудама закључили да у конкретном случају у моменту непосредно пре довођења у стање неурачунљивости употребом алкохола постоји кривица окривљеног у односу на касније учињено предметно кривично дело и да је он поступао са евентуалним умишљајем, односно да у односу на окривљеног постоји основ за примену института скривљене неурачунљивости предвиђеног одредбом члана 24. став 1. КЗ, те овај институт и применили и окривљеног правилно огласили кривим.

Поред тога, имајући у виду да је суд у односу на окривљеног АА и радње које је критичном приликом предузео, а које су ближе описане у изреци правноснажне пресуде, у конкретном случају правилно применио институт скривљене неурачунљивости из члана 24. став 1. КЗ, то су оцењени као неосновани и наводи захтева браниоца окривљеног у делу у којем указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 24. став 1. КЗ истицањем да је суд у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе применио одредбу члана 24. став 1. КЗ која се не може применити. Следствено напред наведеном, као неосновани су оцењени и наводи браниоца окривљеног у делу у којем указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП истицањем да неурачунљивост окривљеног у време извршења радњи које му се стављају на терет, а без услова за примену у конкретном случају института скривљене неурачунљивости из члана 24. став 1. КЗ, представља околност која трајно искључује кривично гоњење окривљеног за предметне радње.

У осталом делу захтева за заштиту законитости, указујући да нижестепени судови нису на несумњив начин утврдили да је окривљени, пре него што је сам себе довео у стање неурачунљивости прекомерном конзумацијом алкохола, донео одлуку да оштећеног лако телесно повреди, већ да све чињенице које су утврђене током поступка недвосмислено указују да окривљени у тренутку када почиње са конзумацијом алкохола и касније у току поподнева и вечери нема жеље и воље да оштећеног телесно повреди и да је кривично дело које је уследило ситуационог карактера, бранилац окривљеног, по налажењу овога суда, у суштини оспорава и полемише са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа везано за постојање умишљаја код окривљеног за извршење предметног кривичног дела у времену непосредно пре него што је окривљени сам себе употребом алкохола довео у стање неурачунљивости, а што није дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног, односно његовог браниоца у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, па Врховни касациони суд ове наводе захтева није ни разматрао.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Предрага Стефановића, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић